

Cisca Hoogendijk

Een minuscuul papyrusje

Wanneer ik met de heer Sijpesteijn te maken heb, speelt zich dat altijd af binnen het kader van ons beider vak: de Griekse Papyrologie. Liever dan uit te weiden over ervaringen, laat staan aanvaringen, met deze immer in hoog tempo papyri publicerende hoogleraar, zou ik op deze plaats, menend daarmee geheel in de geest van de heer Sijpesteijn zelf te handelen, te zijner ere een papyrus willen uitgeven. Gezien de gegeven tijd en ruimte zal ik mij tot de "publicatie" van een minuscuul papyrusje beperken.

Het recto van dit papyrusfragment, dat naar de handschriften te oordelen uit de eerste of tweede eeuw na Christus stamt, bevat resten van een documentaire tekst in vier delen die zijn gescheiden door tussenuurimtes.

Waarschijnlijk nadat de rectotekst zijn belang verloren had, is de onbeschreven achterkant gebruikt voor berekeningen; misschien betreft het een schooloefening. De tekst op het verso staat ondersteboven ten opzichte van die van het recto, ook hier hebben we dus (bijna) de regeleinden. Hieronder volgt de transcriptie, voorzover die bij gebrek aan context kon worden vastgesteld, met een fotokopie van beide zijden van de papyrus, om de geachte lezer in staat te stellen mee te puzzelen.

Beschrijving: de papyrus (uit een Leidse privécollectie) is lichtbruin van kleur en meet ca. 7,6 bij 3,3 cm. Hij bevat aan beide kanten Griekse tekst, op de voorkant

met de vezelrichting mee geschreven in een nette en ervaren, zeer cursieve hand, op de achterkant in een literair ogend handschrift, tegen de vezels in. Van de rechterrاند ontbreekt misschien niet veel (we zien duidelijke regeleinden op het recto), langs de overige zijden is de papyrus afgebroken.

Recto

- 1].[
- 2]ε τούτοις
- 3]νλιχολ.
- 4]όν Ἡράκλειον
- 5]μενης πίστεως
- 6]αι αὐτὸν δὲ
- 7]ήουσο[
- 8]τος[

Verso

- 1].[
- 2]τὸ ἐπιπλ ι[
- 3]' τὸ ἐνενα[
- 4]ν ἐν μέρ[
- 5]ε' κα. ἀνα[
- 6]α ἐπιπλ ᾱ[
- 7]οιει (γίνεται) δ' ἰζ'' [
- 8]ν ἐν μ[

Recto, regel 3: of $\lambda\gamma\lambda\iota\kappa\omicron\mu$?, er biedt zich geen voor de hand liggende Griekse uitdrukking aan;

4: Ἡράκλειος is een zeer gangbare naam in Grieks-Romeins Egypte;

5: πίστις verwijst dikwijls naar een vertrouwensrelatie, van welke aard dan ook, tussen twee contractanten;

Verso, regel 2: wellicht ἐπί(εδο), "oppervlak", zo ook in regel 6;

3: τὸ ἐν ἑνα, „het ene, één“? of iets met ἐνάτω, "negende"?

4: wellicht ἐν μέρ[οις], "in delen", zo ook in regel 8;

5: ε' is 1/5; ἀνά in rekenopgaven vaak gebruikt voor "ter grootte van";

6: ᾱ is "eerste"?

7: achter de verticale streep, mogelijk voor (γίνεται), "dat wordt", "maakt in totaal", staat een d (is 4) met erboven (wegens ruimtegebrek?) ι'ς' (1/16), dus 4 1/16. Minder aannemelijk lijkt het om de δ met de ι'ς' als 16/4 te lezen, of als 1/16 δ(άκτυλος) (δ(άκτυλος), "vinger", als lengtemaat, staat normaal boven het getal waar het bij hoort).

Tenslotte wens ik de heer Sijpesteijn toe, dat hij de nu voor hem opdoemende zee van vrije tijd nog lang zal kunnen besteden aan alle dingen waar zijn hart naar uitgaat.